

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 102/15
V Luxemburgu 16. septembra 2015

Rozsudky vo veciach C-361/13 a C-433/13
Komisia/Slovensko

Slovenská republika neporušila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z nariadenia Únie, keď nárok na peňažné príspevky v súvislosti so zdravotným postihnutím a vianočný príspevok priznaný osobám s nízkym príjmom obmedzila len na osoby s bydliskom na Slovensku

Jednak sa na predmetné peňažné príspevky nevzťahuje nariadenie o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, ktoré v zásade zakazuje diskrimináciu príjemcov sociálnych dávok na základe štátu bydliska, a jednak Komisia nepreukázala, že vianočný príspevok patrí do pôsobnosti tohto nariadenia

Nariadenie o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia členských štátov Únie¹ v zásade zakazuje diskrimináciu príjemcov peňažných dávok, ktoré patria do jeho pôsobnosti, na základe kritéria štátu bydliska. Nariadenie sa uplatňuje na dávky v starobe a na nemocenské dávky.

Na Slovensku sa príjemcom niektorých sociálnych dávok vypláca zo sociálnej poisťovne vianočný príspevok pod podmienkou, že majú bydlisko na Slovensku a úhrn súm týchto dávok nepresiahne 60 % priemernej mesačnej mzdy na Slovensku. Tieto dávky zahŕňajú najmä starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok, invalidný dôchodok, sociálny dôchodok, vdovský či vdovecký dôchodok a sirotský dôchodok.² Maximálna výška vianočného príspevku je 66,39 eura.

Okrem toho osoby, ktoré sú ťažko zdravotne postihnuté, majú nárok na peňažný príspevok na osobnú asistenciu a na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s ich osobitnými potrebami. Aj poskytovanie týchto príspevkov, ktoré sú určené na kompenzáciu sociálnych dôsledkov zdravotného postihnutia dotknutých osôb, je podmienené tým, že príjemca má bydlisko na Slovensku. Napokon osobám, ktoré opatrojú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, možno poskytnúť peňažný príspevok na opatrovanie, ak majú všetky dotknuté osoby bydlisko na Slovensku.

Keďže Komisia sa domnievala, že uvedené tri príspevky predstavujú nemocenské dávky a vianočný príspevok predstavuje dávku v starobe, ktorých vyplácanie nemožno podmieniť bydliskom príjemcu, podala na Súdny dvor proti Slovenskej republike dve žaloby o nesplnenie povinnosti.

Vec C-433/13

Súdny dvor vo svojom rozsudku z dnešného dňa najskôr pripomína, že dávka sociálneho zabezpečenia patrí do pôsobnosti nariadenia, ak je priznávaná na základe objektívnych kritérií, ktorých splnenie vedie k vzniku nároku na ňu **bez možnosti príslušného orgánu zohľadniť iné aspekty osobných pomerov žiadateľa**. Okrem toho sa predmetná dávka musí vzťahovať na jedno z rizík výslovne vymenovaných v nariadení, medzi ktoré patrí staroba alebo choroba.

¹ Nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady [č.] 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. EÚ L 166, s. 1; Mim. vyd. 05/005, s. 72).

² Pravidlá týkajúce sa vianočného príspevku sa v určitých prípadoch vzťahujú aj na dávky poistenia vojakov a policajtov.

Súdny dvor ďalej konštatuje, že predmetné tri dávky možno priznať, ak je osoba s ťažkým zdravotným postihnutím na základe lekárskeho a sociálneho posudku označená za odkázanú na osobnú asistenciu, kompenzáciu zvýšených výdavkov alebo opatrovanie.

Slovenská právna úprava má teda za cieľ poskytovať osobám s ťažkým zdravotným postihnutím dávku, ktorá najlepšie zodpovedá ich individuálnym potrebám. V tejto súvislosti Súdny dvor uvádza, že slovenské orgány majú pri priznaní predmetných príspevkov priestor na voľnú úvahu, pretože tieto príspevky sa žiadateľom priznávajú na základe individuálneho a diskrečného posúdenia ich osobných potrieb. V dôsledku toho **tieto príspevky nie sú dávkami sociálneho zabezpečenia v zmysle nariadenia.**

Vec C-361/13

Súdny dvor v rozsudku vyhlásenom dnes rozhodol, že poskytnutie vianočného príspevku podlieha presným a objektívnym podmienkam, ktoré príslušným orgánom neponechávajú nijaký priestor na voľnú úvahu, pokiaľ ide o osobné potreby žiadateľa.

V súvislosti s otázkou, či tento príspevok predstavuje dávku v starobe uvedenú v nariadení, Súdny dvor zdôrazňuje, že pre takúto dávku je príznačné, že slúži na zaistenie životných potrieb osôb, ktoré po dosiahnutí dôchodkového veku ukončia svoje zamestnanie a nie sú viac povinné evidovať sa na úrade práce. Súdny dvor pripomína, že dávky v starobe zahŕňajú aj doplnkové prídavky, ktoré sa vyplácajú výlučne osobám poberajúcim starobný a/alebo pozostalostný dôchodok, ak sú prostriedky na ich financovanie rovnaké ako prostriedky určené na financovanie týchto dôchodkov a tieto dôchodky dopĺňajú.

V tejto súvislosti Súdny dvor konštatuje, že **vianočný príspevok sa nevypláca len poberateľom starobného dôchodku**, predčasného starobného dôchodku alebo výsluhového dôchodku vojakov a policajtov. Okruh jeho príjemcov zahŕňa tiež poberateľov ostatných typov dôchodkov, najmä invalidného dôchodku, sociálneho dôchodku, vdovského či vdoveckého dôchodku alebo sirotského dôchodku.

Súdny dvor preto rozhodol, že hoci cieľom vianočného príspevku je dopĺňať prostriedky na životné potreby osôb, ktoré dosiahli určitý vek, má tiež zlepšiť ťažkú sociálnu situáciu ďalších poberateľov s nízkym príjmom. Za týchto podmienok **Súdny dvor rozhodol, že Komisia nepreukázala, že vianočný príspevok možno kvalifikovať ako dávku v starobe, ktorá v dôsledku toho patrí do pôsobnosti nariadenia.**

Vzhľadom na to Súdny dvor obe žaloby podané Komisiou zamietol.

UPOZORNENIE: Žalobu o nesplnenie povinnosti smerujúcu proti členskému štátu, ktorý si nesplnil svoje povinnosti vyplývajúce z práva Únie, môže podať Komisia alebo iný členský štát. Ak Súdny dvor určí, že došlo k nesplneniu povinnosti, dotknutý členský štát je povinný bezodkladne vykonať rozsudok.

Ak sa Komisia domnieva, že členský štát nevykonala rozsudok, môže podať novú žalobu s návrhom na uloženie peňažných sankcií. Avšak v prípade neoznámenia opatrení na prebratie smernice Komisii môže Súdny dvor na návrh tejto inštitúcie uložiť sankcie v štádiu prvého rozsudku.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499